

Запровадження запропонованих шляхів підвищення рівня інвестиційної привабливості України призведе до надходження інвестицій, особливо іноземних, та забезпечить створення умов для переходу до інвестиційно-інноваційної моделі розвитку економіки країни.

Література:

1. *Інвестиції зовнішньоекономічної діяльності у січні-червні 2016 року / Експрес-випуск від 16.08.2016 № 343/0/03.5вн-16. Державна служба статистики. – Режим доступу. – Електронний ресурс: <http://www.ukrstat.gov.ua>.*
1. Червякова В.В. Основні проблеми та перспективи підвищення інвестиційної привабливості України / В.В. Червякова // *Економіка та управління на транспорті*. – К.: НТУ, 2017. – Вип. 4. – С. 142-149.
2. *Doing Business 2017: Equal Opportunity for All. Washington, DC: World Bank. DOI: 10.1596/978-1-4648-0948-4. ISSN: 1729-2638.*
3. *The Global Competitiveness Report 2016–2017. Klaus Schwab, WorldEconomicForum. ISBN-13: 978-1-944835-04-0.*
4. *Режим доступу: <http://www.heritage.org/index/country/ukraine>.*
5. *Режим доступу: <http://www.transparency.org/country/#UKR>.*
6. *Cornell University, INSEAD, and WIPO (2016): The Global Innovation Index 2016: Winning with Global Innovation, Ithaca, Fontainebleau, and Geneva. ISSN 2263-3693. ISBN 979-10-95870-01-2.*

Роман ЛЕСИК

студент факультету банківського бізнесу, THEU

БРИДЖ-ФІНАНСУВАННЯ: СВІТОВА ПРАКТИКА

Оригінальним інструментом кредитування, який в Україні поки не отримав широкого розвитку є надання бридж-кредитів. Між тим, у зарубіжних країнах такий спосіб мобілізації позикових ресурсів доволі широко використовується для фінансування одноразових та високовартісних проектів.

Бридж-фінансування являє собою своєрідний фінансовий міст, який дає можливість покрити потреби суб'єкта господарювання у коштах впродовж часового проміжку між раундами фінансування. За своїми характеристиками бридж-кредит схожий зі строковим кредитом, але за призначенням його швидше можна визначити як альтернативу інвестиційним банківським позикам. Зазвичай, він пов'язаний із майбутньою емісією цінних паперів, кошти від продажу яких виступають джерелом погашення та сплати відсотків.

Практична реалізація бридж-фінансування здійснюється за допомогою боргових нот, відсоткова ставка за якими може бути фіксованою або плаваючою, а сума процентних платежів, зазвичай, виплачується при їхньому

погашенні. Як правило, річна кредитна ставка за бридж-нотами складає від 12 до 20%.

Найбільшого поширення у світовій практиці отримали конвертовані боргові ноти, які одночасно засвідчують відносини позики, але можуть бути обміняні на акції підприємства-боржника. Конвертовані боргові ноти одночасно є строковими зобов'язаннями та можуть бути конвертовані в акції фірми. Конвертація нот відбувається або автоматично (при настанні події), або за бажанням держателів з додатковою платою. Сторони, які беруть участь у процесі бридж-фінансування, укладають попередню угоду. Даний документ включає головні домовленості між позичальником і кредиторами, у тому числі, умови конвертації бридж-нот в акції компанії. Оскільки ноти можуть мати забезпечення заставою, то у попередній угоді перераховують зміст застави. Її можна формулювати достатньо широко (активи компанії, включаючи інтелектуальну власність або конкретні активи компанії). Якщо настає дата погашення нот, а підприємство не має коштів і не може досягнути нових домовленостей з кредиторами, то кредитори мають право забрати заставу.

Однією із головних переваг бридж-фінансування є те, що воно передбачає для позичальника доволі широкі можливості коригувати обсяги залучення коштів у залежності від наявних потреб. Номінальна сума кредиту виплачується компанією відразу або декілька траншами залежно від її фінансових можливостей. Хоча кредитор зобов'язується надати бридж-кредит у повному обсязі, на вимогу позичальника він може бути розділений на кілька частин (траншів) з отриманням в міру необхідності. За рахунок цього позичальник може коригувати обсяги залучення кредитних коштів з урахуванням рівня власної платоспроможності в конкретний момент часу. Оскільки бридж-фінансування передуює емісії цінних паперів (пайових чи боргових), при використанні цього інструменту залучення позикових коштів важливо, щоб термін кредитування узгоджувався зі строками розміщення акцій чи облігацій на фондовому ринку з урахуванням форс-мажорних обставин. Для прикладу, якщо до настання строку погашення бридж-кредиту емісія з різних причин не відбудеться, позичальник може опинитися у стані технічного дефолту. Зважаючи на це, період кредитування має враховувати можливий часовий лаг на випадок відстрочення терміну розміщення цінних паперів.

Бридж-кредит, як правило, має короткотерміновий характер, переважно термін, на який надається кредит, не переважає 6-12 місяців. Якщо б кредит видавався на більш тривалий період, то це б суперечило головній ідеї даної форми позичкового фінансування. Для бридж-фінансування важливим є два терміни: максимальний період кредитування і момент розміщення акцій або облігацій на фондовому ринку. Майбутній емітент може потрапити у скрутну ситуацію, якщо до моменту настання терміну погашення бридж-кредиту розміщення не відбудеться за певних обставин. Звичайно, за наполяганням клієнта банк може здійснити розміщення навіть за несприятливої ринкової кон'юнктури. Проте, у цьому випадку, емітент закриє угоду на умовах, набагато гірших, ніж планувалось, наприклад, менший обсяг розміщення,

більш низька ціна тощо. Для того, щоб уникнути такої ситуації, підприємству необхідно: по-перше, визначити максимальний термін кредитування, виходячи із терміну підготовки до розміщення цінних паперів; по-друге, закласти часовий лаг на випадок непередбаченої зміни ситуації на фінансових ринках.

Попри те, що залучення бридж-кредитів володіє безперечними перевагами порівняно зі строковими позиками, адже передбачає можливість для оперативного коригування обсягів та вартості позиченого капіталу, очевидно, що використання цього інструменту залучення позикових коштів доступне тільки для великих підприємств, які планують IPO.

Цей вид фінансування широко використовується у світовій практиці бізнесу і є бажаним способом отримання позикових коштів для здійснення одноразового і дорого вартісного заходу.

Література:

1. Ковалевский К. Бридж-финансирование: международная практика / К. Ковалевский // Бизнес-образование как инструмент инновационного развития экономики: [матер. науч.-практ. конф. (Иркутск, 3 дек. — 29 марта. 2013 г.; Байкальская международная бизнес-школа)]. - Иркутск: БМБШ ИГУ, 2013. - С. 114-119.
2. Лурье В. Мезонинное финансирование: международный опыт и российская практика / В. Лурье, Е. Мелихов // Слияния & Поглощения. — 2013. - № 4. - С. 30-35.
3. Петрикова Е. Мезонинный кредит как альтернатива проектного финансирования инвестиционных проектов / Е. Петрикова // Финансы и кредит. - 2013. - № 28 (556). - С. 39-47.
4. Романишин О.В., Булавинець О.В. Інноваційні інструменти кредитного ринку як джерело формування позиченого капіталу підприємств в Україні / О.В.Романишин, О.В.Булавинець // Інвестиції: практика та досвід. — 2015. - № 15. — С. 51-55.

Богдан ЛУЦІВ

д. е. н., професор, завідувач кафедри банківського менеджменту та обліку, ТНЕУ

КОНЦЕПТУАЛІЗАЦІЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ БАНКІВ СУЧАСНИХ УМОВАХ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

Особливого значення для поступального соціально-економічного розвитку України набуває забезпечення безперервного і в належних обсягах банківського фінансування реального сектору економіки. Втім, перетворення в українській економіці, процеси глобалізації та євроінтеграції, вступ України до СОТ і її співробітництво з МВФ зумовлюють необхідність підвищення ефективності взаємодії банківського та реального секторів економіки. Більше